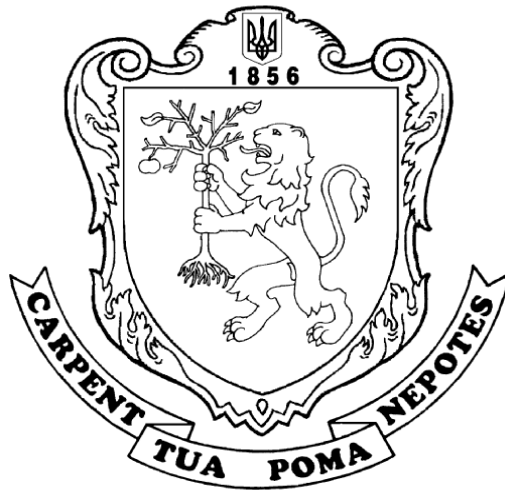

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіка та права
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного університету природокористування

Дубляни 2023

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	11
Анкета	13

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному університеті природокористування періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії щодо реального стану та проблем навчального процесу. Результати анкетування використовуються для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації навчання в аспірантурі.

Опитування є анонімним. Воно здійснюється за розробленою анкетною, яку було конвертовано в Google-форму та надіслано кожному аспіранту на його особисту електронну адресу. Анкетування, результати якого представлені у цьому звіті, проведено протягом 07-13 березня 2023 року. У ньому взяли участь 10 респондентів, які навчаються в аспірантурі за цією спеціальністю у 2023 році.

Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 073 «Менеджмент», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

Результати опитування оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради факультету управління, економіки та права (протокол № 7 від 04.04.2023 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки аспірантами відповідності навчання в аспірантурі їхнім інтересам, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, перспектив залучення до процесів академічної мобільності. Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Усі аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент», від яких отримані відповіді, зазначили, що навчання в аспірантурі загалом відповідає їх очікуванням та інтересам. Варіанти, які вказували б на незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації можливих проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі.

Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент» під час навчання в аспірантурі

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	8	80
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	2	20
Необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	-	-

Труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?)	-	-
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	-	-

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді, однак не використали цю можливість.

80 % респондентів зазначили, що значних проблем під час навчання в аспірантурі не відчують. Двоє респондентів вказали, що відчують брак часу, оскільки їм доводиться поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів щодо необ'єктивного (упередженого) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощів в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання, браку базових знань.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

Хоча жоден із респондентів не вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, четверо зазначили, що зовсім відповідних проблем оминати не вдалося. Ймовірно, аспіранти не вважали ці труднощі надто серйозними, однак відзначили наступний варіант відповідей.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури	-	-
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел	4	40
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-

40 % респондентів зазначили, що відчують певні труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел. У дописах відзначено, у чому саме полягали ці труднощі. Йдеться про те, що виникають труднощі на етапі збору цифрових даних, необхідних для наукового дослідження; важко отримати статистичну інформацію, дані про показники діяльності підприємств (очевидно, у зв'язку з комерційною таємницею). А в поточному навчальному році значно погіршилась можливість отримання інформації із зовнішній джерел у зв'язку із припиненням публікації Державною службою статистики України нових статистичних даних, погіршенням доступності мережі Інтернет тощо. Багато джерел інформації є недоступними в онлайн-просторі.

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Важливою для успішного освітньо-наукового процесу є комунікація аспіранта з усіма залученими суб'єктами та структурними одиницями. Всебічна підтримка з їхнього боку є запорукою успішного навчання та виконання наукової програми здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник	10 / 100	-	-	-	-
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу	10 / 100	-	-	-	-
Відділ аспірантури і докторантури	10 / 100	-	-	-	-

Усі респонденти відзначили свою цілковиту задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури, призначення

якого – здійснювати інформаційний супровід аспіранта впродовж всього періоду навчання.

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

Аспіранти мали можливість розкрити свої міркування стосовно покращання комунікації з окремими суб'єктами.

У дописах виражені схвальні відгуки щодо оцінки співпраці з науковим керівником, кафедрою та відділом аспірантури і докторантури: «Все добре», «Немає проблем, всі йдуть назустріч».

В одному дописі вказується на можливості відкритого налагодженого зв'язку та діалогу, надання доступу до необхідної наукової інформації, передачі досвіду та необхідних навиків.

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	10 / 100	-	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибірових)	10 / 100	-	-	-	-

Аспіранти дали високу оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін (як загальної, так і професійної підготовки). Варіант відповіді «Цілком задоволений» дали 100 % респондентів.

Детальнішу інформацію можна почерпнути з дописів у відповідь на запитання:

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

Більшість з опитаних респондентів не зазначили конкретних зауважень чи пропозицій, вказавши, що зауважень немає.

Один з дописів був наступного характеру: залучати аспірантів до асистування викладачам профільних дисциплін з метою підвищення педагогічних навиків та психологічних якостей, необхідних науковцю.

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркового дисциплін та організацією їх вибору?

Респонденти дали високу оцінку переліку запропонованих їм вибіркового дисциплін та організації їх вибору, оскільки 100 % опитаних відзначили варіант відповіді «Загалом задоволений (-а)». На момент опитування усі аспіранти вже визначилися з переліком цих дисциплін, а аспіранти 3-4 х курсів – їх уже вивчали.

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркового дисциплін та організації їх вибору

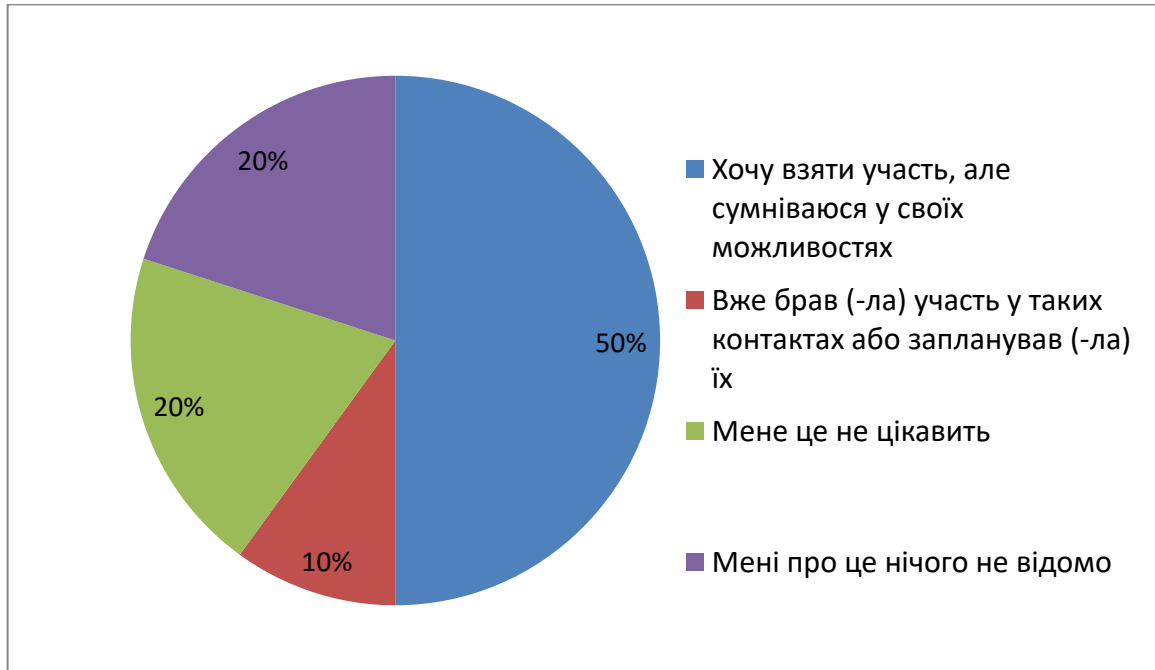
У дописах до цього пункту анкети троє аспірантів не зазначили конкретних зауважень чи пропозицій, написавши, що зауважень немає. Окремі дописи мали розгорнений характер: «Дисципліни в переліку задовольняють, адже формують основу знань, які супроводжують в науковій діяльності», «Пропозицій немає, все досконало підібрано».

Один респондент зазначив, що необхідним є розширення переліку вибіркового дисциплін.

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

У процесі інтеграції вищих навчальних закладів у міжнародний освітній простір дуже важливе місце належить академічній мобільності усіх учасників

освітнього процесу. Академічна мобільність аспірантів є дієвим інструментарієм для інтернаціоналізації українських вищих навчальних закладів.

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі. Розуміючи важливість відповідних контактів для набуття низки компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, аспіранти все ж досить стримані в оцінці перспектив їх практичної реалізації. Тому 5 респондентів (50 % з числа опитаних) зазначили, що хочуть взяти участь у відповідних контактах і програмах (до яких відноситься й участь у програмах міжнародної академічної мобільності), але сумніваються у своїх можливостях. Один респондент зазначив, що вже брав участь у таких контактах або запланував їх. Двоє із опитуваних вибрали варіант відповіді «Мене це не цікавить». Ще двоє вказали, що їм про можливості академічної мобільності під час навчання в аспірантурі нічого не відомо.

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

Однією з умов формування доброчесного академічного середовища є розуміння усіма учасниками освітнього процесу необхідності дотримання принципів академічної доброчесності. Академічна доброчесність стає невід'ємною частиною освітньо-наукового процесу, а її порушення – загрозою для кожного здобувача вищої освіти та науково-педагогічного працівника.

Результати опитування про рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності свідчать, що усі респонденти свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків. 100 % респондентів вказали на відповідь «Вважаю, що так».

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Поряд з репліками «Пропозицій немає», «Мої зауваження і пропозиції вже враховані, дякую», «Важко оцінити, це перший досвід, всім задоволений» отримано конкретний допис розгорненого характеру: «Навчання в аспірантурі відповідає усім очікуванням та вимогам, а організація процесу навчання здійснюється на високому рівні». Ще в одному дописі вказується на сприяння участі аспірантів в міжнародних програмах.

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 10 респондентів, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. Результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами (особами, які навчаються в аспірантурі) якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Жоден аспірант не вказав брак творчого натхнення, необ'єктивне ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощі в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання, брак базових знань. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти.

Рецензенти відзначили певні труднощі з виконанням програм наукових досліджень. Головним чином, вони стосуються проблем зі збором цифрових даних, необхідних для наукового дослідження – важко отримати статистичну інформацію, дані про показники діяльності підприємств, в умовах воєнного стану порушена комунікація. Вирішення цих проблем доцільно пов'язувати з удосконаленням підходів до виконання аспірантами їх досліджень. Практика свідчить, що повне вирішення цих проблем неможливе, а завдання їх мінімізації доцільно покласти на наукових керівників.

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового вибору. Високою теж є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркового дисциплін та організації їх вибору. Водночас певні недоліки в цьому плані існують. Прозвучала думка, що треба розширити перелік вибіркового дисциплін за спеціальністю, залучати аспірантів до асистування викладачам профільних дисциплін з метою підвищення педагогічних навиків та психологічних якостей, необхідних науковцю.

Результати опитування підводять до висновку про необхідність удосконалення діяльності щодо створення можливостей для долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти, їх участі у програмах академічної мобільності.

Варто зазначити про належний рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності: усі здобувачі ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків.

Серед пропозицій з боку аспірантів щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі зазначено про сприяння участі у міжнародних програмах / проєктах.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного університету природокористування.

АНКЕТА

Шановний аспіранте (аспірантко)!

Львівський національний університет природокористування просить Вас надати оцінку рівню та організації навчання в аспірантурі ЛНУП, допомогти нам з'ясувати проблеми у цій сфері.

Опитування анонімне! Його результати будуть представлені в узагальнюючому вигляді та використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, організації навчання в аспірантурі.

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

- загалом відповідає
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми
- важко відповісти
- відповідає лише частково
- я розчарований (-а)

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі

- значних проблем не відчуваю
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)
- необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра
- брак творчого натхнення
- труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?).
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

- труднощі з доступом до наукової літератури (мовні чи технічні?)
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел (мовні чи технічні?)
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник					
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу					
Відділ аспірантури і докторантури					

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркового дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркового дисциплін та організації їх вибору

6. Як Ви оцінюєте можливості (наявні чи у перспективі) власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

- вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх (яких: фінансових, мовних чи сімейних) можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

- вважаю, що так
- частково (важко відповісти)
- ні

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

Щиро дякуємо за надані відповіді!